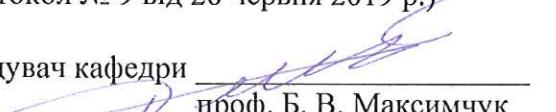


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра німецької філології

"Затверджено"

на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 9 від 28 червня 2019 р.)

Завідувач кафедри 
проф. Б. В. Максимчук

Силабус з навчальної дисципліни

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПРАГМАТИКИ

Освітньо-професійна програма
«Німецька і англійська мови та літератури»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)

Львів – 2019 рік

**Силабус курсу «Основні проблеми комунікативної лінгвістики та лінгвістичної
прагматики »**

2019/2020 навчального року

| | |
|--|--|
| Назва курсу | Основні проблеми комунікативної лінгвістики та лінгвістичної прагматики |
| Адреса викладання курсу | Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1 |
| Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна | Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології |
| Галузь знань, шифр та назва спеціальності | Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно) |

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

| | |
|------------------------------------|---|
| Прізвище, ім'я, по батькові | Бєлозьорова Юлія Сергіївна |
| Науковий ступінь | кандидат філологічних наук |
| Вчене звання | доцент |
| Посада | доцент кафедри німецької філології Львівського національного університет імені І. Франка |
| Місце роботи | Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології |
| Електронна адреса | yuliya.byelezorova@lnu.edu.ua |
| Сторінка викладача | http://lingua.lnu.edu.ua/employee/bjelozorova-yuliya-serhijivna |

КОНСУЛЬТАЦІЇ

| | |
|--------------|--|
| Час | Щовівторка, 13.30-15.00 |
| Місце | Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427) |

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

| | |
|-------------------------------|--|
| Сторінка курсу | https://lingua.lnu.edu.ua/course/linhvistichna-prahmatyka |
| Коротка анотація курсу | Дисципліна «Основні проблеми комунікативної лінгвістики та лінгвістичної прагматики» вибірковою дисципліною із спеціальності 035 Філологія для освітньої програми ОС «бакалавр», яка викладається в 8 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною |

| | |
|---|--|
| | Системою ECTS). |
| Мета та завдання курсу | <p>Мета курсу – забезпечити основи лінгвістичної підготовки студентів для реалізації професійних функцій філолога, ознайомити їх з новітніми здобутками сучасного дослідження мови з точки зору дискурсології, когнітології, гендерології та лінгвопрагматики, із методами дослідження семантики мовних одиниць та комунікативного змісту висловлювань тощо.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни полягає в:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сформуванні базових знань про основні поняття дискурсології, когнітивної лінгвістики, лінгвопрагматики та гендерної лінгвістики, • ознайомленні з сучасними лінгвістичними теоріями про концепти та їх типи, актуальними методами концептуального аналізу, з сучасними ідеями про типологію дискурсів, а також синергетичними та ергономічними принципами функціонування мови. |
| Література для вивчення дисципліни | <p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Нариси з комунікативної лінгвістики. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 281 с. 2. Бехта І.А. Дискурс у світлі когнітивно-дискурсивної парадигми // Нова філологія. – 2003. – № 1 (16). – С. 12-22. 3. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. – М.: Гнозис, 2004. – 390 с. 4. Кубрякова Е.С. Начальные этапы становления когнитивизма // Вопр. языкоznания. – 1994. – № 4. – С. 34-47. 5. Манакин В.Н. Сопоставительная лексикология. – К.: Знання, 2004. – 326 с. 6. Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. – К.: ЦУЛ, Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с. <p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Бабушкин А.П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка. – Воронеж: Изво Воронежск. гос. ун-а, 1996. – 104 с. 8. Белова А.Д. Языковые картины мира в рамках когнитивно-дискурсивной парадигмы // Культура народов Причерноморья. – 2002. – № 29. – С. 17-23. 9. Володина М. Н. Основные направления когнитивной лингвистики в Германии // Вестник МГУ. – 1994. – № 6. – С. 9-13. 10. Воркачев С.Г. Лингвокультурология, языковая личность, концепт: становление антропоцентрической парадигмы в языкоznании // Филологические науки. – 2001. – № 1. – С. 65-72. 11. Дейк Т.А., ван. Язык. Познание. Коммуникация / Сост. В.В. Петров, ред. В.И. Герасимов. – М.: Прогресс, 1989. – 312 с. 12. Жаботинская С.А. Концептуальный анализ: типы фреймов // Вісник Черкаського університету. – 1999. |

- Вип. 11. – С. 12-25.
13. Кирилла А.В., Горошко Е.И. Гендерные исследования в лингвистике сегодня // Гендерные исследования. – 1999. – № 2. – С.234-241.
 14. Кубрак И. С. Когнитивная метафора в зеркале национально-языковой картины мира // Іноземна філологія на межі тисячоліть. – Харків: ХНУ. – 2000. – С. 145-146.
 15. Кудрявцев И.К., Лебедев С.А. Синергетика как парадигма нелинейности // Вопр. философии. – 2002. – № 12. – С.11-16.
 16. Кусько К.Я. Дискурс іноземної комунікації: концептуальні питання теорії і практики // Дискурс іноземномовної комунікації. – Львів: Вид-во ЛНУ, 2001. – С. 25-48.
 17. Овчарук Т.В. Сетевая модель концептуальных метафор: обозначение понятия деньги (на материале совр. анг. яз.) // Вісник Черкаського державного університету. – 1999. – Вип. 11. – С. 49-57.
 18. Приходько А.Н. Синтаксис естественного языка в фокусе когнитивно-дискурсивной парадигмы // Вісник Харківського нац. ун-ту. – 2003. – № 609. – С. 84-89.
 19. Синельникова Л.Н., Богданович Г.Ю. Введение в лингвистическую гендерологию: Материалы к спецкурсу. – Луганск: Симферополь, 2001. – 236с.
 20. Слухай Н.В. Сучасні лінгвістичні теорії концепту як мовно-культурного феномену // Мовні і концептуальні картини світу: Зб. наук. пр. – К.: Логос, 2002. – Вип. 7. – С. 462-470.
 21. Степанов Ю.С. Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования.– М.: Школа “Языки русской культуры”, 1997. – 824 с.
 22. Фунтова Ю.С. Сущность когнитивной лингвистики // Вісник Запорізького держ. ун-ту. Філологічні науки. – 1999. – № 1. – С. 154-158.
 23. Шевченко И.С. Становление когнитивно-коммуникативной парадигмы в лингвистике // Вісник Харківського нац. ун-ту. – 2004. – № 635. – С. 202-205.
 24. Шевченко И. С.. Лінгвістичні основи ергономіки.- Харків, 2004.-321с.
 25. Яковleva E.C. Фрагмент русской языковой картины времени // Вопр. языкоznания. – 1994. – № 5. – С. 73-89.

Інтернет-ресурси

1. Плесснер Х. Ступени органического и человека: Введение в философскую антропологию [Электронный ресурс] / Хельмут Плесснер. – Режим доступа: <http://kosilova.textdriven.com>.
2. Рогозина И.В. Функции и структура медиа-картины мира [Электронный ресурс] / И. В. Рогозина. – Режим доступа:

| | |
|--------------------------------------|--|
| | <p>http://psycholing.narod.ru.</p> <p>3. Стернин И.А. Лексическое значение слова как структура [Электронный ресурс] / И. А. Стернин. – Режим доступа : http://www.nspu.net/fileadmin/library.</p> |
| Тривалість курсу | Один семестр (8) |
| Обсяг курсу | Загальна кількість годин – 90. 20 годин аудиторних занять. З них 20 годин лекцій та 70 годин самостійної роботи. |
| Очікувані результати навчання | <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття та принципи теорії дискурсу, когнітивної лінгвістики, гендерної лінгвістики, лінгвістичної прагматики, синергетичних та ергономічних застав мови, - методику аналізу концептів національної картини світу, - сучасні лінгвістичні теорії про типологію дискурсів. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оперувати термінами теорії дискурсу, когнітології та гендерної лінгвістики, - аналізувати особливості німецькомовної картини світу, - здійснювати лінгвокогнітивний аналіз певних концептів національної картини світу та пояснювати специфіку їх реалізації засобами сучасної німецької мови безпосередньо у їх функціонуванні; - характеризувати певні типи дискурсу та їх особливості, - пояснити функціонування синергетичних та ергономічних принципів в мові, - оперувати основними поняттями лінгвістичної прагматики. |
| Ключові слова | Дискурс, концепт, іллокуція, перлокуція, антропоцентризм, адресат, адресант, комунікативний акт, синергетика, ергономіка |
| Формат курсу | Очний |
| Теми | * СХЕМА КУРСУ |
| Підсумковий контроль | Залік |
| Пререквізити | Вступ до мовознавства, основи філології, теоретична граматика |
| Форми організації навчання | Лекції, самостійна робота, консультації, тестування, написання доповідей і рефератів |
| Методи навчання | Пояснюально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладення матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод. |
| Необхідне обладнання | Проектор і ноутбук |

ОЦІНЮВАННЯ

| Розподіл балів, які отримують студенти | Аудиторна робота – 40 балів (2x20) Індивідуальне завдання – 20 балів Модульні контрольні роботи – 40 балів (2x20) Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|--------------|--|--|-----------------|-------------|------------|-------|----------|---|----------|------------|---------|---|------------|------------|---------|---|-------|------------|---------|---|------------|------------|---------|---|-----------|------------|---------|----|-------------|---|--------|---|--------------|--|
| Критерії оцінювання | Оцінювання аудиторної роботи (0 – 40 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань, базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни. Оцінювання індивідуального завдання (реферата) студентів (0-20 балів) враховує якість та обсяг опрацювання теоретичних питань та практичних завдань до окремих тем змістових модулів навчальної дисципліни. Оцінювання письмових модульних робіт (0-40 балів) враховує рівень сформованості знань та вмінь з навчальної дисципліни. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Політика виставлення балів | Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, запізнення, активність студента під час практичного заняття. Недопустимим є користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням. Також неприйнятним є списування, plagiat, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Шкала оцінювання: національна та ECTS | <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 5px;">Кількість балів</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">Оцінка ECTS</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">Визначення</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">Залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">100 - 90</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">A</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Відмінно</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">89 - 81</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">B</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Дуже добре</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">80 - 71</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">C</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Добре</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">70 - 61</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">D</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Задовільно</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">60 - 51</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">E</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Достатньо</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">21 - 50</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">FX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Недостатньо</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Не зараховано (з можливістю повторного складання)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">0 - 20</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">F</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Незадовільно</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням)</td> </tr> </tbody> </table> | | | | Кількість балів | Оцінка ECTS | Визначення | Залік | 100 - 90 | A | Відмінно | Зараховано | 89 - 81 | B | Дуже добре | Зараховано | 80 - 71 | C | Добре | Зараховано | 70 - 61 | D | Задовільно | Зараховано | 60 - 51 | E | Достатньо | Зараховано | 21 - 50 | FX | Недостатньо | Не зараховано (з можливістю повторного складання) | 0 - 20 | F | Незадовільно | Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням) |
| Кількість балів | Оцінка ECTS | Визначення | Залік | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 100 - 90 | A | Відмінно | Зараховано | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 89 - 81 | B | Дуже добре | Зараховано | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 80 - 71 | C | Добре | Зараховано | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 70 - 61 | D | Задовільно | Зараховано | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 60 - 51 | E | Достатньо | Зараховано | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 21 - 50 | FX | Недостатньо | Не зараховано (з можливістю повторного складання) | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 0 - 20 | F | Незадовільно | Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням) | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

| | | | | |
|-----------------------------|---|--|--|-------------|
| | | | | дисципліни) |
| Студентам на замітку | <p>Академічна добросередищність. Індивідуальні завдання студентів мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів є прикладом академічної недобросередищності. Виявлення її ознак в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросередищності не толеруються.</p> | | | |
| Опитування | Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу. | | | |

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. In der kognitiven Linguistik unter einem umfangreichen Konzept mit vielen Komponenten, das die Kenntnisse und Informationen über eine bestimmte Situation enthält, versteht man:
a) das Schema b) das Prototyp c) das Frame
2. Unter dem Begriff „Kognition“ versteht man:
a) die Erkenntnis b) das Denken c) Erkenntnis und Denken
3. Nennen Sie die wichtigsten Begriffe der kommunikativen Linguistik (min.4)
4. Welcher Begriff ist breiter: a) das sprachliche Weltbild b) das konzeptuelle Weltbild

2019/2020 н.р., семестр 8

СХЕМА КУРСУ

| Тиждень /Дата | Тема, план, тези | Форма діяльності | Література | Завдання, год. | Термін виконання |
|---------------|--|-------------------|--|---|-------------------|
| | Змістовий модуль І. Когнітивно-дискурсивна парадигма у сучасному мовознавстві | | | | |
| 9.03-13.03 | Тема 1. Когнітивна лінгвістика: напрямки дослідження. Історія виникнення та передумови когнітивистики. | лекція | Основна: 4, с. 34-47; Додаткова: 9, с. 9-13. | Тема 1. (2 год.) | 9.03-13.03. 2020 |
| 16.03-20.03 | Тема 2. Основні поняття когнітивної лінгвістики. Концептуальна та мовна картини світу. Концепт. Категоризація та концептуалізація | лекція | Основна: 4, с. 34-47; 3, с. 83, 85-92; Додаткова: 20, с.462-470. | Тема 2 (10 год.) Написати і захистити реферат (8 год.) | Протягом семестру |
| 23.03-27.03 | Тема 3. Поняття концепту. Теорії концепту. Його види. Концептуальний аналіз. Концептосфера-концептополе. | лекція | Основна: 3, с. 91-104; Додаткова: 12, с. 12-25; 20, с.462-470. | Тема 3. (14 год.) Самостійне опрацювання тем: концептуального аналізу. Емоційні концепти в німецькій та українській картинах світу (12год.). | 23.03-29.03.2020 |
| 23.03-27.03 | Тема 4. Типологія фреймів. Критерії типології фреймів. Предметно-центричний фрейм. | Самостійна робота | Основна: 3, с. 104-131; Додаткова: 12, с. 12-25, 17, с. 49-57, 8, с. 17-23, 11, с. 211-235. | Тема 4. (8 год) Самостійне опрацювання тем: Фреймовий аналіз (8год.) | 30.03-05.04.2020 |
| 30.03- | Тема 5. Когнітивна метафора. | лекція | Основна: 5, с. 114- | Тема 5. (10год) | Протягом |

| | | | | |
|-------------|---|--|---|-------------------|
| 03.04 | Основа метафори. Концептуальний референт-концептуальний корелят. | 117; Додаткова: 11, с. 185-192, 14, с. 145-146, 17, с. 49-57, 21, с.56, 78, 92, 25, с. 73-89. | Написати та захистити реферат (8) | семестру |
| 06.04-10.04 | Тема 6. Методологічна база дискурсології. Теорії дискурсу. Текст - дискурс. Когнітивні витоки дискурсу. | лекція Основна: 1, с. 114-123,6, с. 12-31. Додаткова: 18, с. 84-89; 23, с. 202-205 Інтернет-ресурс: 2 | Тема 6. (10 год.) Самостійне опрацювання тем: Типологія дискурсу- проблемні питання. (8 год.). | 06.04-12.04.2020 |
| 13.04-17.04 | Тема 7. Типологія дискурсу. Розмовний дискурс та його характеристика. Офіційно-діловий дискурс та його ознаки. Художній дискурс та його особливості. Науковий дискурс. | лекція Основна: 1, с. 114-123,6, с. 12-31. Додаткова: 11, с. 113-134, 18, с. 84-89; 23, с. 202-205 Інтернет-ресурс: 2 | Тема 7. (10 год.) Самостійне опрацювання тем: Типи дискурсу, їх аналіз. Теорія дискурсу Т. ван Дейка. (8 год.) | 13.04-22.04.2020 |
| 20.04-24.04 | Змістовний модуль 2. Новітні напрямки мовознавства | | | |
| 20.04-24.04 | Тема 1. Методологічна база гендерної лінгвістики. Гендер в соціології, психології та лінгвістиці. Феміністична лінгвістика. Її основні поступати. Феміність та маскулінність в мові. | лекція Основна: 6, с. 114-137; Додаткова: 13, с. 234-241, 19, с. 25-121 | Тема 1. (2 год.) | |
| 20.04-24.04 | Тема 2. Особливості мовної поведінки жінок та чоловіків. Лексичні, морфологічні та синтаксичні розбіжності. | Самостійна робота Основна: 6, с. 114-137; Додаткова: 13, с. 234-241, 19, с. 25- | Тема 2 (10 год.) Написати і захистити реферат (10 год.) | Протягом семестру |

| | | | | |
|-------------|--|--------|--|---|
| | | 121 | | |
| 27.04-01.05 | Тема 3. Лінгвістична прагматика. Адресат-адресант. Максими та поступати комунікації. | лекція | Основна: 1, с. 114-137; 6, с. 83, 85-92; Додаткова: 16, с. 25-48. | Тема 3. (10 год.) Самостійне опрацювання тем: Форми мовленнєвого спілкування. Проблемні питання лінгвістичної прагматики. (8 год.) |
| 04.05-8.05 | Тема 4: Синергетика у сучасній лінгвістичній парадигмі. Синергетичні принципи організації мовного повідомлення. | лекція | Додаткова: 15, с. 11-16 Інтернет-ресурси: 1 | Тема 4 (2год.) |
| 11.05-15.05 | Тема 5: Ергономіка у сучасній лінгвістичній парадигмі. Поняття ергономічності в мові. Ергоном та його характеристики. | лекція | Додаткова: 24, с. 45-98. Інтернет-ресурси: 2 | Тема 5. (2 год.) |